

5. Overenskomst for handicaphjælpere (2010-15881)

Som følge af lovændring af servicelovens § 96 - den tidligere handicaphjælperordning (nu BPA – borgerstyret personlig assistance) - er der indgået flere overenskomster på området, som Socialforvaltningen beder Socialudvalget tage stilling til set i forhold til det beregningsgrundlag, som anvendes ved udmåling af løn til handicaphjælpere.

INDSTILLING OG Beslutning

Fejl! Ukendt betegnelse for dokumentegenskab. indstiller,

1. at Socialudvalget godkender, at forvaltningen fortsat anvender overenskomsten for KTO-området ved udmåling af løn til handicaphjælpere

eller alternativt:

2. at Socialudvalget træffer beslutning om, at forvaltningen fremover skal anvende overenskomsten indgået mellem FOA/3F og Dansk Erhverv Arbejdsgiver/DI ved udmåling af løn til handicaphjælpere under forudsætning af, at udvalget på baggrund af fornyet indstilling i sagen kan pege på finansiering, herunder eksempelvis anviser kompenserende besparelser på 1,9 mio. kr. via reduktion i serviceniveauet på handicapområdet i øvrigt.

Problemstilling

I forbindelse med udmåling af løntakst til handicaphjælpere, tager Københavns Kommune på nuværende tidspunkt udgangspunkt i niveauet for FOAs overenskomst på KTO-området (Kommunale Tjenestemænd- og Overenskomstansatte) for uuddannede sundhedshjælpere (løntrin 11, område 4). Der er tale om det lønniveau der hidtil er taget udgangspunkt i, i en lang række kommuner¹. FOA og 3F har imidlertid indgået en ny overenskomst for handicaphjælperne med arbejdsgiverorganisationerne.

Socialforvaltningen har i efteråret 2009 modtaget henvendelser fra en række aktører, som ønsker at man anvender denne overenskomst. FOA/3F-overenskomsten er, med udgangspunkt i BPA-ordningens nuværende sammensætning i Københavns Kommune, 1,9 mill. kr. dyrere end KTO-aftalen. Forvaltningen kan ikke pege på ledige midler til finansiering heraf. Ordningen omfatter pt. 59 borgere.

Løsning

Den 1. januar 2009 trådte en lovændring af Servicelovens § 96 om borgerstyret personlig assistance (BPA) i kraft. Ordningen skiftede i samme forbindelse navn – den var tidligere kendt som handicaphjælperordningen. Det er en ordning, som er tiltænkt borgere med betydelig og varig nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne, der har behov for en ganske særlig støtte.

Socialforvaltningen har som nævnt modtaget henvendelser vedrørende valg af overenskomst i forbindelse med udmåling af løntilskud til BPA-ordningerne. Det drejer sig om en henvendelse fra Muskelsvindfonden, en handicaphjælper samt en borger med en BPA-ordning.

¹Jf. KL-notat ”Beregning af tilskud til borgerstyret personlig assistance” af 21. december 2009.

I forbindelse med ændring af servicelovens § 96 skal kommunen ifølge udmålingsbekendtgørelsen (Bekendtgørelse nr. 1009 af 28/10/2009) fastsætte takster for tilskud til aflønning af hjælpere, tilskud til administration af løn samt tilskud til varetagelse af opgaven som arbejdsgiver.

I udmålingen af løntilskuddet tager man i Socialforvaltningen udgangspunkt i det niveau, der ifølge KL også hidtil har været praksis i de fleste kommuner. Taksten bliver imidlertid reguleret således, at hjælpere fremadrettet modtager løn under sygdom og barsel, 6. ferieuge samt 12,6 % pension, hvis man er berettiget til pension. Der er tale om en forbedring af vilkårene for handicaphjælperne i forhold til situationen før lovændringen. I forhold til udgifter til pension er det vigtigt at bemærke, at mange hjælpere er studerende og at området derfor er præget af en del ansættelsesforløb af kortere varighed. Socialforvaltningen forventer derfor, at ca. 66 % af hjælperne vil være berettiget til pension, hvilket er indregnet i det forventede forbrug på ordningen i 2010.

Overdragelse af arbejdsgiveransvar

BPA-ordningen i Københavns Kommune omfatter pr. 1. februar 2010 59 borgere.

Socialforvaltningen forventer af ca. 80 % af de borgere, som har en BPA-ordning ved udgangen af 2010 vil have overdraget arbejdsgiveransvaret til en nærtstående eller privat leverandør, og at det vil give en helårseffekt svarende til at 50 % af de nuværende borgere overdrager arbejdsgiveransvaret. Det er forvaltningens estimat, at det forventede forbrug på ordningen således forventes at ville svare til de budgetterede 82 mill. kr.

Det er dog ligeledes forvaltningens forventning, at flere borgere fremadrettet vil overdrage arbejdsgiveransvaret samt at de 80 % får helårseffekt i 2011, hvorfor udgifterne på ordningen må forventes at stige de kommende år. Dette betyder at området vil være udfordret budgetmæssigt fra 2011 og fremover. Hvis borgeren selv vælger at beholde arbejdsgiveransvaret, kompenseres denne ikke økonomisk for at varetage arbejdsgiveransvaret.

Konsekvenser ved skift fra KTO- til FOA/3F-overenskomst

I den netop udsendte vejledning (jf. pkt. 71 i *Vejledning om borgerstyret personlig assistance, nr. 94 af 10/11/2009*²) gøres det klart, at kommunerne ikke er forpligtede til at følge én bestemt

---

² ”71. Det er ikke et krav, at kommunalbestyrelsen skal tage udgangspunkt i én bestemt overenskomst ved udmålingen. Det af kommunalbestyrelsen valgte udgangspunkt for udmålingen bør dog anvendes ved beregningen af alle de krævede elementer i udmålingen til løn mv., jf. dog vejledningens punkt 70, 72, 73 og 76. Serviceloven eller bekendtgørelsen indebærer ikke en regulering af ansættelsesforholdene for hjælperne. Løn- og ansættelsesforholdene for hjælperne er et spørgsmål mellem arbejdsgiver og hjælpere. Kommunalbestyrelsen er dermed i udmålingen af tilskud ikke forpligtet til at tage højde for

overenskomst. Men den overenskomst man vælger, skal følges fuldt ud.

Såfremt Socialforvaltningen skal følge overenskomsten indgået mellem FOA/3F/ Dansk Erhverv Arbejdsgiver/DI, vil omkostningerne, med udgangspunkt i samme præmisser som ovenfor samt det nuværende antal borgere med en BPA-ordning, forventes at være 83,9 mill. kr., hvilket er 1,9 mill. kr. højere end området budget i 2010.

Denne udgift forventes ligeledes at ville stige i kommende år i takt med at flere borgere forventeligt overdrager arbejdsgiveransvaret til nærtstående eller privat leverandør.

Den primære forskel mellem de to overenskomster er, at grundtimelønnen er højere i aftalen indgået af FOA/3F samt at der i denne aftale er særlige tillæg bl.a. i forbindelse med ferier, konference og indlæggelse. Det bemærkes, at Århus Kommune, som er den kommune i landet hvor den tidligere handicaphjælperordning (nu BPA) først blev introduceret, også lægger op til at udmåle handicaphjælpernes løn med afsæt i KTO-aftalen.

Økonomi

Budgettet for BPA-ordningen er i 2010 82 mill. kr., hvilket forventes at dække omkostningerne ved anvendelse af KTO-aftalen og de ovenfor opstillede forudsætninger.

Hvis Socialudvalget ønsker at anvende overenskomsten indgået mellem FOA/3F/ Dansk Erhverv Arbejdsgiver/DI som grundlag for udmåling af løn til handicaphjælperne, forventes området i 2010 på nuværende tidspunkt at være underfinansieret med minimum 1,9 mill. kr. i 2010. Beløbet må forventes at stige i 2011 og fremover. I den situation vil Socialforvaltningen være forpligtet til at foreslå kompenserende besparelser i form af reduktion af serviceniveauet på det øvrige handicapområde.

Videre proces

Hvis Socialudvalget tiltræder indstillingens 1. at, vil udmålingen af løn til handicaphjælperne i Københavns Kommune fortsat ske med udgangspunkt i KTO-aftalen.

Vælger Socialudvalget alternativet, dvs. 2. at, hvorefter udmåling af løn til handicaphjælperne fremover skal bero på den dyrere FOA/3F-aftale, vil forvaltningen fremlægge fornyet indstilling i sagen med forslag til servicereduktioner på handicapområdet. Dette med henblik på politisk stillingtagen til finansieringen af de 1,9 mio. kr. i forventede merudgifter.

Der gøres opmærksom på det forhold, at et tilvalg af den dyrere overenskomst som nyt beregningsgrundlag kan få afledte konsekvenser for kommunens egne indgåede aftaler med organisationerne.

Desuden kan der opstå en sådan forskel i gældende ansættelsesvilkår for hjælpere i BPA-ordningen sammenlignet med kommunens egne ansatte, at det vil være vanskeligt at fastholde og rekruttere personale til institutioner i forvaltningens eget regi.

Socialforvaltningen vil derfor rådføre sig med Økonomiforvaltningen, hvis udvalget godkender 2. at,

---

den handicappedes borgeres konkrete private aftaler eller særlige overenskomstmæssige forhold, som ligger ud over rammerne af bekendtgørelsen.”

da forhold af denne karakter henhører under Økonomiudvalgets ressort.

Anette Laigaard

/Jens Elmelund

bilag

